

Täysistunto

Tiistai 17.9.2024 klo 14.00—17.41

9. Lakialoite laiksi rakentamislain 17 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 20/2024 vp Heikki Vestman kok ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Keskustelu, edustaja Vestman, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.33 **Heikki Vestman kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on siis lakialoite laiksi rakentamislain 17 §:n muuttamisesta. Tässä lakialoitteessa esitetään, että kuntien velvoitteita rakennusjärjestyksen laatimisessa kevennetään. Aloitteen tarkoi-
tuksena on vahvistaa kuntien harkintavaltaa rakennusjärjestyksen valmistelussa ja koros-
taa rakennusjärjestyksen luonnetta normikokoelmana. Lakialoitteen tavoitteena on sel-
keyttää ja keventää kunnilta edellytettävää selvitysvelvollisuutta rakennusjärjestyksen val-
mistelussa. Lisäksi tavoitteena on selkeyttää lakia säätämällä nimenomaisesti kunnan oi-
keudesta määrätä rakennusjärjestyksellä oikeudesta rakentaa sivuasunto. Rakentamislain
17 §:ssä säädetään kuntien rakennusjärjestyksestä ja sen määräysten sisällöstä. Säännöstä
tulisi lakialoitteen mukaan muuttaa siten, että siinä korostetaan kunnan harkintavaltaa ja
todella rakennusjärjestyksen luonnetta rakentamista koskevana normikokoelmana, ei
suunnitteluvälineenä.

Suunnitelmallinen rakentaminen rakennusjärjestyksen edellytyksenä, siis nykyisessä
maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä tulevassa rakentamislaisissa, on johtanut oikeuskäytän-
nössä siihen, että kunnalta vaaditaan laajaa selvittämistä rakennusjärjestyksen valmistelus-
sa. Esimerkiksi Sipoon kunnan rakennusjärjestystä koskevassa oikeuskäytännössä on ku-
mottu määräys, joka koski oikeutta rakentaa sivuasunto siitä huolimatta, että kunnan ra-
kennusjärjestyksessä oli vanhastaan vastaavan tyyppinen määräys. Tämä oikeutta raken-
taa sivuasunto koskeva määräys kumottiin sillä perusteella, että oikeus katsoi, että kun-
ta ei ole selvittänyt riittävästi niitä vaikutuksia, joita sivuasunnon rakentamisesta aiheutuu.
Näin oli siitä huolimatta, että kunta oli tehnyt karkeaa arviointia ja laskelmaa uusien si-
vuasuntojen rakentamisen määrästä.

Arvoisa puhemies! Vaatimus laajasta kaavoituksen yhteydessä edellytettävää selvitys-
velvollisuutta lähenevästä selvitysvelvollisuudesta on kunnille kohtuuttoman raskas ot-
taen huomioon rakennusjärjestyksen luonteen. Tämä myös lisää kustannuksia rakennusjär-
jestyksen laatimiseksi. Rakennusjärjestys on tarkoitettu todella lähtökohtaisesti kunnan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 86/2024 vp

omaksi normikokoelmaksi eikä varsinaiseksi suunnitteluvälineeksi. Rakentamislain 17 §:n 2 momenttia tulisi muuttaa siten, että yksityiskohtaiset sisältövaatimukset kunnille ja näiden selvitysvelvollisuus rakennusjärjestyksen valmistelussa kevenevät. Lakialoitteessa esitetään muutettavaksi säännöstö siten, että edellytys suunnitelmallisesta ja sopivasta rakentamisesta poistetaan. Juuri tämä vaatimus on ollut se, johon tämä kunnan selvitysvelvollisuus on oikeuskäytännössä perustettu. Lakialoitteen tarkoitus on muuttaa tätä muodostunutta oikeuskäytäntöä siten, ettei kunnalta voida edellyttää alueiden käytön suunnittelussa käytettyjä selvityksiä rakennusjärjestystä hyväksyttäessä.

Kuntien vakiintuneena käytäntönä on ollut määrätä rakennusjärjestyksellä oikeudesta rakentaa sivuasunto rakennuspaikalle. Oikeuskäytäntö on kuitenkin kehittynyt sellaiseksi, että sivuasuntoa koskevan määräyksen ottaminen rakennusjärjestykseen on muodostunut käytännössä haastavaksi, kuten edellä kuvasin. Näin ollen rakentamislain 17 §:n 3 momenttia esitetään muutettavaksi myös siten, että kunnan oikeudesta määrätä rakennusjärjestyksessä sivuasunnon rakentamisesta rakennuspaikalle säädettäisiin nimenomaisesti. Muilta osin rakennusjärjestystä koskevaa rakentamislain 17 §:ää ei esitetä muutettavaksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Talvitie, olkaa hyvä.

16.37 Mari-Leena Talvitie kok: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tässä lakialoitteessa on tosiaan kyse rakennusjärjestyksestä ja sen määräyksen sisällöstä. Lakialoitteessa esitetään, että sitä muutettaisiin siten, että korostettaisiin kunnan omaa harkintavaltaa ja rakennusjärjestyksen luonnetta normikokoelmana. Rakennusjärjestys on tarkoitettu lähtökohtaisesti kunnan normikokoelmaksi eikä varsinaiseksi rakentamisen suunnitteluvälineeksi. Näin ollen lakialoite on kannatettava.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.